

Vergaderjaar 1985–1986

19419

Wijziging van de Drank- en Horecawet (Stb. 1964, 386)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inleiding

Het onderhavige wetsvoorstel bevat een tweetal wijzigingen van de Drank- en Horecawet (Stb. 1964, 386).

De ene wijziging strekt ertoe de thans aan de Minister van Economische Zaken toekomende bevoegdheid, ontheffing te verlenen van de krachtens artikel 7, eerste lid, van de wet gestelde eisen van kredietwaardigheid, handelskennis en vakbekwaamheid, al naar gelang het de uitoefening van een horecabedrijf of het slijtersbedrijf betreft, toe te kennen aan het Bedrijfschap Horeca, dan wel aan het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel.

De andere wijziging beoogt de afgifte van verklaringen van handelskennis en van vakbekwaamheid voor een horecabedrijf en het slijtersbedrijf, tot dusverre een bevoegdheid van de Sociaal-Economische Raad, toe te vertrouwen aan bovengenoemd bedrijfschap, onderscheidenlijk het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel.

De hiertoe benodigde veranderingen van artikel 42, respectievelijk artikel 41 van de wet, hangen ten nauwste met elkaar samen.

Ontheffingen

Voor wat betreft de eerste wijziging is het volgende overwogen.

In de vestigingswetgeving geldt sinds lang de praktijk, dat de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing van het verbod, een bepaald bedrijf uit te oefenen, is gedelegeerd, of rechtstreeks door de wetgever toegekend aan de SER, dan wel aan een produkt- of een hoofdbedrijfschap.

De eerste ondergetekende heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer inzake het midden- en kleinbedrijf van 16 september 1982 (kamerstukken 1981–1982, 17 553, nr. 1) reeds het voornemen geuit met betrekking tot het ontheffingenbeleid op grond van de Drank- en Horecawet een zelfde gedragslijn te volgen.

Bij de uitwerking van dit voornemen deed zich de vraag voor, aan welke instantie de bevoegdheid tot ontheffingverlening diende te worden toegekend. De gedachten gingen daarbij allereerst uit naar de Sociaal-Economische Raad. Het Dagelijks Bestuur van dit College, ter zake geraadpleegd, gaf evenwel te kennen de Raad niet zonder meer als de meest aangewezen instantie te beschouwen. Het gaf in overweging het

Bedrijfschap Horeca met de onderhavige taak te belasten. Een en ander heeft ons aanleiding gegeven in overleg te treden met genoemd bedrijfsschap, dat zich in principe bereid heeft verklaard de ontheffingverlening voor de horecabedrijven op zich te nemen.

Hierbij zij opgemerkt, dat bij de parlementaire behandeling van de Vestigingswet Bedrijven 1954 (Stb. 1964, 66) is betoogd dat bij de inschakeling van bedrijfsorganisaties in het algemeen alleen aan de SER en aan produkt- en hoofdbedrijfschappen moet worden gedacht; bedrijfsschappen werden voor het nemen van beslissingen als de onderhavige minder geschikt geacht omdat zij te dicht bij de bedrijfsgenoten zouden staan (kamerstukken 1951–1952, 2485, nr. 3, bladzijde 6).

In haar algemeenheid was die stelling, op het tijdstip waarop zij werd geponeerd, stellig verdedigbaar. Met betrekking tot het Bedrijfschap Horeca kan echter thans, drieëndertig jaar later, een ander standpunt worden ingenomen.

De horecabranche is zeer breed en kent een groot aantal naast elkaar voorkomende, verschillende typen bedrijfsuitoefening. In veel gevallen hebben die een eigen branche-organisatie. Deze organisaties en hun leden worden overkoepeld door het Bedrijfschap Horeca, waarbij 37 000 à 38 000 ondernemingen zijn ingeschreven. Door de geschetste specifieke structuur van de horecabranche is de afstand van de aanvrager om ontheffing tot het Bedrijfschap Horeca naar ons oordeel zodanig groot, dat voor een subjectieve benadering door het bedrijfsschap niet behoeft te worden gevreesd.

In dit verband zij er op gewezen dat het bedrijfsschap in zijn ontheffingenbeleid niet geheel vrij zal zijn. Evenals in het kader van beide andere vestigingswetten zullen de hoofdlijnen van het ontheffingenbeleid worden bepaald door de Minister van Economische Zaken. Het bedrijfsschap zal zich derhalve dienen te richten naar de ingevolge artikel 42, zevende lid (nieuw), gestelde ministeriële regelen. Deze zullen – zoals ook in het kader van de beide andere vestigingswetten is gedaan – door publikatie in de Staatscourant worden openbaar gemaakt; de laatste volzin van het zevende lid voorziet daarin. Bij het formuleren van de onderhavige nieuwe regelen zal uiteraard aansluiting worden gezocht bij de normen zoals die tot dusverre bij de beide andere vestigingswetten werden gehanteerd. In de afgelopen jaren bleek het, in verband met zich in de horecasector voordoende veranderingen, van tijd tot tijd noodzakelijk die normen bij te stellen. Nu de richtlijnen wederom moeten worden vastgesteld doet zich de gelegenheid voor de situatie opnieuw te bezien.

Ten slotte garandeert de mogelijkheid bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven in beroep te komen tegen besluiten, waardoor men zich in zijn belang getroffen acht, voldoende dat bij het ontheffingenbeleid eerdergenoemde richtlijnen zullen worden nageleefd.

Er is aanleiding artikel 42 ook nog op een ander punt te herzien. Immers, de Vestigingswet Bedrijven 1954 (artikel 15, eerste lid) en de Vestigingswet detailhandel (artikel 13, eerste lid) vermelden als afzonderlijke ontheffingsgrond het bestaan van een EEG-richtlijn inzake de vestiging van of het verrichten van diensten door personen, indien die richtlijn tot het verlenen van een ontheffing aanleiding geeft. Het met die wetsbepalingen vergelijkbare artikel 42 van de Drank- en Horecawet kent een zodanige specifieke verwijzing naar EEG-richtlijnen niet; daarom moest tot dusverre, indien uitvoering wordt gegeven aan een soortgelijke richtlijn op het gebied van de horeca, die situatie als een «bijzonder geval» in de zin van artikel 42, eerste lid, worden aangemerkt.

Voor dit tekstonderscheid bestaat geen reden. Het verdient daarom aanbeveling de tekst van de Drank- en Horecawet door een aanvulling op dit punt met de tekst van de relevante bepalingen van de Vestigingswet Bedrijven 1954 en de Vestigingswet detailhandel in overeenstemming te brengen.

Verklaringen van handelskennis en vakbekwaamheid

De derde wetwijziging houdt in dat het systeem van afgifte van verklaringen van handelskennis en van vakbekwaamheid wordt herzien. Met betrekking tot de Vestigingswet Bedrijven 1954 – de Vestigingswet detailhandel kent dergelijke verklaringen niet – is de gedragslijn gevolgd dat de bevoegdheid tot het verlenen van ontheffingen en die tot het afgeven van verklaringen in één hand berusten. Beide taken worden steeds door hetzelfde publiekrechtelijke bedrijfsorgaan verricht. Het ligt voor de hand dit systeem van taaktoedeling, dat in de praktijk goed heeft voldaan, ook toe te passen met betrekking tot de Drank- en Horecawet.

Op het ogenblik is de situatie op grond van artikel 41 van de Drank- en Horecawet deze, dat de Sociaal-Economische Raad de onderhavige verklaring zowel voor de horecabedrijven als voor het slijtersbedrijf verleent.

Voor de horecabedrijven wordt deze bevoegdheid door het onderhavige wetsvoorstel eveneens aan het Bedrijfschap Horeca toegekend. Voor het slijtersbedrijf is het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel het aangewezen orgaan.

De SER zal bij de hier bedoelde verklaringsaanvragen geen taak meer hebben. Zowel het Bedrijfschap Horeca als het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel hebben te kennen gegeven dat zij met de voorgestelde taakoverdrachten instemmen.

De onderhavige overdracht zal naar het zich laat aanzien een verhoging van het bedrag dat bij het indienen van een aanvraag om ontheffing moet worden betaald, ten gevolge hebben.

Immers, het ligt voor de hand deze leges in overeenstemming te brengen met de bedragen die voor ontheffingsaanvragen ingevolge de beide vestigingwetten verschuldigd zijn. In feite betekent dit een verdubbeling van het tot dusverre verschuldigde bedrag.

Dereguleringsstoetsing

Van enige overlapping met andere wettelijke regelingen is geen sprake. Nieuwe organen of bestuursinstrumenten worden niet in het leven geroepen; er is slechts sprake van een andere taakverdeling, waarbij gebruik gemaakt wordt van reeds bestaande organen.

De wenselijkheid, de onderhavige regeling ook qua hoogte van in rekening te brengen vergoedingen in overeenstemming te brengen met de, vergelijkbare, bepalingen van de Vestigingswet Bedrijven 1954 en de Vestigingswet detailhandel rechtvaardigt een verhoging van de tot dusverre berekende tarieven.

Voor het overige vloeien uit de nieuwe regeling voor de justitiabelen geen meerdere lasten voort; ook voor het justitieel apparaat brengt de regeling geen wijziging in de huidige situatie.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
J. P. van der Reijden